

Tarina Patruunasta

Fredrik Rosenlew 1831-1892

F. W. Rosenlew oli varakkaasta perheestä ja sai siksi parhaan mahdollisen koulutuksen. Hän kävi ensin Porin triviaalikoulun ja siirtyi sitten kuuluisaan Turun kymnaasiin. Ylioppilaaksi Rosenlew pääsi vuonna 1851.

Nuori mies aikoi mennä vielä yliopistoonkin, mutta vanhempien kuolema ja Porin palo, joka sai alkunsa Rosenlewien talosta, muuttivat suunnitelmia. Wilhelmin – sillä nimellä häntä kutsuttiin – oli palattava Poriin ja otettava vastuu nuoremmista sisaruksistaan. Hän ryhtyi liikemieheksi, vaikka sille alalle hänellä ei ollut koulutusta.

Vuonna 1853 Wilhelm Rosenlew perusti yhdessä porilaisen kauppiaan, J. G. Holmbergin, kanssa teollisuuslaitoksen, W. Rosenlew & Co:n, joka toimii vieläkin ja on tunnettu myös ulkomailla. Aluksi yritys harjoitti vain vähittäiskauppaa ja sitä se jatkoikin aina vuoteen 1877. Näihin aikoihin Rosenlew toimi kauppiana sekä laivanvarustajana ja sahat olivat vain välttämätön osa liiketoimintaa.

Isänsä kuoltua Wilhelm Rosenlew peri osan Parkanossa sijaitsevasta Kairoskosken ja Lavialla olevasta Susikosken sahasta. Nämä kaksi eivät yksin pystyneet tyydyttämään W. Rosenlew & Co:n tarvetta, joten uusien sahojen hankkiminen oli välttämätöntä. Siksi yhtiö osti vielä Kylmäkosken, Poltinkosken ja Kolsinkosken sahat. Lisäksi se rakensi omasta toimesta Aurekosken sahan.

Joidenkin vuosien kuluttua Isonsannan saha,

eli Porin Höyrysaahasoyhtiö teki vararikon ja vararikopesän yhdeksi hoitajaksi tuli Wilhelm Rosenlew. Mies oivalsi heti höyryn mahdollisuudet sahateollisuudessa ja hän päätti yrittää hankkia sahan omalle firmalleen. Vararikkopesän muut saamamiehet eivät suostuneet myymään sahaa Rosenlewille, joten päätettiin että saha varastoineen myytäisiin julkisella huutokaupalla huhtikuussa 1871.

Myös Rosenlewin kovin kilpakumppani, Antti Ahlström, oli kiinnostunut sahasta. Rosenlew kuitenkin veti kilpakump-paneitaan nenästä ja osti Isonsannan sahan varastoineen. Rosenlewin yhtiökumppani Holmberg oli eronnut jo 1860-luvulla, sillä Rosenlewin suuret suunnitelmat säikäyttivät hänet. Yrityksestä tuli puhtaasti perheyhtiö.

Isonsannan sahan osto osoittautui loistavaksi kaupaksi, sillä pelkän varastoidun puutavaran arvo ylitti sen hinnan, minkä Rosenlew maksoi koko sahasta.

F. W. Rosenlew ehdotti im Thurnille – englantilaismiehelle, joka oli auttanut häntä Isonsannan sahan hankkimisessa - uuden höyrysaahan perustamista Kokemäenjoen eteläpuolelle, melko lähelle edellistä. "Seikum saha" valmistui syksyllä 1872. Tuolloin 1870-luvun alussa yhtiön vesisahojen toiminta lakkautettiin kokonaan ja kaikki tarmo keskitettiin höyrysahoihin.

Alan kilpailun lisääntyessä puutavaran hinta nousi. W. Rosenlew & Co. alkoi ostaa omia

metsätiloja. Tällä oli suuri merkitys tavaran tasaiselle saannille ja se toimi suojana hintojen suuria heilahteluita vastaan.

1870-luvulla w. Rosenlew & Co:n tuotantohjelmaan liitettiin myös konepajateollisuus. Vuonna 1877 W. Rosenlew & Co. lunasti im Thurnin osuuden Isonsannan ja Seikun sahoihin. Samana vuonna yhtiö osti myös Porin konepajan.

Konepaja keskittyi laivanrakennukseen ja se oli maamme laivanrakennusteollisuuden tärkeimpiä keskuksia. Myöhemmin - vuoden 1917 jälkeen - laivanrakennus jätettiin kokonaan pois ja tilalle asettuivat mm. maa- ja kotitalouden koneet ja tarvikkeet.

Kaiken tämän keskellä vuonna 1856 Rosenlew meni naimisiin kauppiaan tyttären, Emma Karolina Björkmanin kanssa. Avioliitosta ja Rosenlewin perhe-elämästä yleensä tiedetään hyvin vähän, mutta ilmeisesti liitto oli onnellinen, sillä Rosenlew pystyi keskittämään kaiken tarmonsasi liikeasioihin.

Rosenlew ei ollut kovinkaan kiinnostunut politiikasta, mutta hän kuului Porin kaupunginvaltuustoon lähes 20 vuotta.

Fredrik Wilhelm Rosenlewin kuoltua vuonna 1892, yhtiö omisti jopa 44 metsätilaa. Hänen toivomuksestaan Rosenlew & Co:sta muodostettiin osakeyhtiö, jotta se pysyisi suvussa ja voisi jatkaa toimintaansa niin kauan kuin olosuhteet sen sallivat. Ja niin se tekikin.

Rosenlewin uittomiehiä 1931

Rosenlewin puumuri

Rosenlew Tampereella

Fredrik Wilhelm Rosenlew 1831-1892

Rosenlewin uittomiehiä 1931

Rosenlewin puimuri

Rosenlew Tamperella

Fredrik Rosenlew 1831-1892

F. W. Rosenlew oli varakkaasta perheestä ja sai siksi parhaan mahdollisen koulutuksen. Hän kävi ensin Porin triviaalikoulun ja siirtyi sitten kuuluisaan Turun kymnaasiin. Ylioppilaaksi Rosenlew pääsi vuonna 1851.

Nuori mies aikoi mennä vielä yliopistoonkin, mutta vanhempien kuolema ja Porin palo, joka sai alkunsa Rosenlewien talosta, muuttivat suunnitelmia. Wilhelmin - sillä nimellä häntä kutsuttiin - oli palattava Poriin ja otettava vastuu nuoremmista sisaruksistaan. Hän ryhtyi liikemieheksi, vaikka sille alalle hänellä ei ollut koulutusta.

Vuonna 1853 Wilhelm Rosenlew perusti yhdessä porilaisen kauppiaan, J. G. Holmbergin, kanssa teollisuuslaitoksen, W. Rosenlew & Co:n, joka toimii vieläkin ja on tunnettu myös ulkomailta. Aluksi yritys harjoitti vain vähittäiskauppaa ja sitä se jatkoikin aina vuoteen 1877. Näihin aikoihin Rosenlew toimi kauppiana sekä laivanvarustajana ja sahat olivat vain välttämätön osa liiketoimintaa.

Isänsä kuoltua Wilhelm Rosenlew peri osan Parkanossa sijaitsevasta Kairokosken ja Lavialla olevasta Susikosken sahasta. Nämä kaksi eivät yksin pystyneet tyydyttämään W. Rosenlew & Co:n tarvetta, joten uusien sahojen hankkiminen oli välttämätöntä. Siksi yhtiö osti vielä Kylmäkosken, Poltinkosken ja Kolsinkosken sahat. Lisäksi se rakensi omasta toimesta Aurekosken sahan.

Joidenkin vuosien kuluttua Isonsannan saha, eli Porin Höyrysaheyhtiö teki vararikon ja vararikkopesän yhdeksi hoitajaksi tuli Wilhelm Rosenlew. Mies oivalsi heti höyryn mahdollisuudet sahateollisuudessa ja hän päätti yrittää hankkia sahan omalle firmalleen. Vararikkopesän muut saamamiehet eivät suostuneet myymään sahaa Rosenlewille, joten päätettiin että saha varastoineen myytäisiin julkisella huutokaupalla huhtikuussa 1871.

Myös Rosenlewin kovin kilpakumppani, Antti Ahlström, oli kiinnostunut sahasta. Rosenlew kuitenkin veti kilpakump-paneitaan nenästä ja osti Isonsannan sahan varastoineen. Rosenlewin yhtiökumppani Holmberg oli eronnut jo 1860-luvulla, sillä Rosenlewin suuret suunnitelmat säikäyttivät hänet. Yrityksestä tuli puhtaasti perheyhtiö.

Isonsannan sahan osto osoittautui loistavaksi kaupaksi, sillä pelkän varastoidun puutavaran arvo ylitti sen hinnan, minkä Rosenlew maksoi koko sahasta.

F. W. Rosenlew ehdotti im Thurnille - englantilaismiehelle, joka oli auttanut häntä Isonsannan sahan hankkimisessa - uuden höyrysaahan perustamista Kokemäenjoen eteläpuolelle, melko lähelle edellistä. "Seikun saha" valmistui syksyllä 1872. Tuolloin 1870-luvun alussa yhtiön vesisahojen toiminta lakkautettiin kokonaan ja kaikki tarmo keskitettiin höyrysahoihin.

Alan kilpailun lisääntyessä puutavaran hinta nousi. W. Rosenlew & Co. alkoi ostaa omia metsätiloja. Tällä oli suuri merkitys tavaran tasaiselle saannille ja se toimi suojana hintojen suuria heilahteluja vastaan.

1870-luvulla w. Rosenlew & Co:n tuotanto-ohjelmaan liitettiin myös konepajateollisuus. Vuonna 1877 W. Rosenlew & Co. lunasti im Thurnin osuuden Isonsannan ja Seikun sahoihin. Samana vuonna yhtiö osti myös Porin konepajan.

Konepaja keskittyi laivanrakennukseen ja se oli maamme laivanrakennusteollisuuden tärkeimpiä keskuksia. Myöhemmin - vuoden 1917 jälkeen - laivanrakennus jätettiin kokonaan pois ja tilalle asettuivat mm. maa- ja kotitalouden koneet ja tarvikkeet. Kaiken tämän keskellä - vuonna 1856- Rosenlew meni naimisiin kauppiaan tyttären, Emma Karolina Björkmanin kanssa. Avioliitosta ja Rosenlewin perhe-elämästä yleensä tiedetään hyvin vähän, mutta ilmeisesti liitto oli onnellinen, sillä Rosenlew pystyi keskittämään kaiken tarmonsa liikeasioihin.

Rosenlew ei ollut kovinkaan kiinnostunut politiikasta, mutta hän kuului Porin kaupunginvaltuustoon lähes 20 vuotta.

Fredrik Wilhelm Rosenlewin kuoltua vuonna 1892, yhtiö omisti jopa 44 metsätilaa. Hänen toivomuksestaan Rosenlew & Co:sta muodostettiin osakeyhtiö, jotta se pysyisi suvussa ja voisi jatkaa toimintaansa niin kauan kuin olosuhteet sen sallivat. Ja niin se tekikin.

PATRUUNANTALO

STOCKFORS